

## ***Bougainvillea glabra* (Paper flower)**

### **Classification-**

**Kingdom-** Plantae

**Division-** Magnoliophyta

**Class-** Magnoliopsida

**Order-** Caryophyllales

**Family-** Nyctaginaceae

**Genus-** *Bougainvillea*

**Species-** *glabra*



**Habitat-** *Bougainvillea glabra* grows naturally in tropical and subtropical climates, favoring sunny, well-drained habitats.

**Morphology-** *Bougainvillea glabra* is a vigorous, thorny, woody climber or scrambling shrub, often reaching heights of 5–12 meters with support. The stems are angular and covered with curved thorns that aid in climbing. Leaves are simple, alternate, ovate to elliptic in shape, with entire margins and a glabrous surface, typically 4–13 cm long. The most distinctive feature is its inflorescence: small, tubular, inconspicuous white or cream-colored true flowers that are grouped in clusters of three and enclosed by large, brightly colored, petaloid bracts.

### **Economic Importance-**

Popular ornamental plant used in gardens, parks, and landscaping. Cultivated for decorative fences, trellises, and archways.

# बूगनविलिया ग्लाब्रा (कागज़ी फूल)

## वर्गीकरण -

जगत – पादप

विभाग – मैग्नोलियोफाइटा

वर्ग – मैग्नोलियोप्सिडा

गण – कैरियोफायलेस

कुल – नाइक्टाजिनेसी

वंश – बूगनविलिया

प्रजाति – ग्लाब्रा

## आवास (Habitat):

*Bougainvillea glabra* प्राकृतिक रूप से उष्ण और उपोष्ण कटिबंधीय जलवायु में उगती है। इसे धूप वाली, अच्छी जलनिकासी वाली मिट्टी पसंद है।

## संरचना (Morphology):

*Bougainvillea glabra* एक तीव्र गति से बढ़ने वाली, काँटेदार, काष्ठीय बेल या झाड़ी होती है, जो सहारे के साथ 5–12 मीटर की ऊँचाई तक फैल सकती है। इसके तने कोणीय होते हैं और उन पर मुड़े हुए कांटे होते हैं, जो बढ़ने में सहायता करते हैं। पत्तियाँ सरल, एकांतर, अंडाकार से दीर्घवृत्ताकार होती हैं, किनारे सीधे और सतह चिकनी होती है; इनकी लंबाई लगभग 4–13 सेमी होती है।

इस पौधे की सबसे विशिष्ट विशेषता इसका पुष्पगुच्छ (inflorescence) है छोटे :, नलीदार, सफेद या क्रीम रंग के असली फूल जो तीन के समूह में होते हैं और इन्हें चारों ओर से बड़े, चटकीले रंग के पंखुड़ी जैसे पत्तों (bracts) द्वारा घेरा जाता है।

## आर्थिक महत्व (Economic Importance):

एक अत्यंत लोकप्रिय सजावटी पौधा, जो बागबगीचों-, पार्कों, और लैंडस्केप डिज़ाइन में उपयोग होता है। इसे सजावटी बाड़ों, ट्रेलिस (जालीदार संरचनाओं), और मेहराबों पर उगाया जाता है।

## ਬੂਗਨਵਿਲੀਆ ਗਲੈਬਰਾ (ਕਾਗਜ਼ੀ ਫੁੱਲ )

### ਵਰਗੀਕਰਨ -

ਰਾਜ – ਪੰਜੇ

ਵਿਭਾਗ – ਮੈਗਨੋਲਿਓਫਾਈਟਾ

ਵਰਗ – ਮੈਗਨੋਲਿਓਪਸਿਡਾ

ਕ੍ਰਮ – ਕੈਰੀਓਫਾਈਲੇਸ

ਪਰਿਵਾਰ – ਨਿਕਟੋਜਿਨੇਸੀ

ਜਨਰ – ਬੂਗਨਵਿਲੀਆ

ਪਰਜਾਤੀ – ਗਲੈਬਰਾ

### ਆਵਾਸ (Habitat):

**Bougainvillea glabra** ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਰਮ ਅਤੇ ਉਪ-ਗਰਮ ਹਵਾਮਾਨ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਰਜੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਡਰੇਨੇਜ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

### ਆਕਾਰ- ਰਚਨਾ (Morphology):

**Bougainvillea glabra** ਇੱਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣ ਵਾਲੀ, ਕਾਂਟਿਆਂ ਵਾਲੀ, ਲੱਕੜੀ ਵਰਗੀ ਬੇਲ ਜਾਂ ਝਾੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ 5 ਤੋਂ 12 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਉੱਚੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਤਣੇ ਕੋਣੀਅਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤੇ ਨੁਕਲੇ, ਝੁੱਕੇ ਹੋਏ ਕਾਂਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਚੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੱਤੇ ਸਧਾਰਨ, ਇਕੱਲੇ, ਅੰਡਾਕਾਰ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਅੰਡਾਕਾਰ, ਸਾਫ਼ ਸਤਹ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 4–13 ਸੈਮੀ ਲੰਬੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੱਛਣ ਹੈ ਇਸਦਾ ਗੁੱਛਾ: ਅਸਲੀ ਫੁੱਲ ਛੋਟੇ, ਨਲੀਦਾਰ, ਅਣਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਫੈਦ ਜਾਂ ਕ੍ਰੀਮੀ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤਿੰਨ ਦੇ ਗੁੱਛਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ, ਚਟਕਦਾਰ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਪੱਤੜੇ (bracts) ਨੇ ਘੇਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

### ਆਰਥਿਕ ਮਹੱਤਤਾ (Economic Importance):

ਬਹੁਤ ਹੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਸਜਾਵਟੀ ਪੌਦਾ ਜੋ ਬਾਗਾਂ, ਪਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਲੈਂਡਸਕੇਪਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਕ ਵਾੜਾਂ, ਜਾਲੀਆਂ (trellises) ਅਤੇ ਗੇਟਾਂ/ਅਰਕਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।